

Mokymo programa

Studijų programos duomenys

Programos pavadinimas	<i>KLINIKINĖ PSICHOANALIZĖ</i>
Studijų sritis	Tarpdalykinės studijos: Socialiniai ir Biomedicinos mokslai
Studijų kryptis	Klinikinė psichologija (psichoterapija)
Studijų trukmė metais	5
Studijų apimtis kreditais	103
Minimalus išsilavinimas	Magistro arba jam prilyginamas laipsnis
Teikiamos kompetencijos	Psichoterapeutų kvalifikacijos kėlimas: psichoanalizės teorinis išmanymas ir psichoanalizės metodų taikymas

Programos tikslai

Klinikinės psichoanalizės studijų programa skirta psichoterapeutų kvalifikacijos kėlimui ir profesiniam mokymui. Klinikinės psichoanalizės mokymo programa siekiama suteikti besimokančiajam gebėjimą individualiai pažvelgti į atskiro paciento ar kliento problemas, bendradarbiauti su pacientu terapinėje aplinkoje, skatinti asmenines paciento įžvalgas bei brandų savarankiškumą.

Teorijos studijomis suteikiama žinių apie skirtingas psichoanalizės mokyklas ir jų metodus. Mokomoji analizė suteikia galimybę patirti galias emocijas būsenas bei panaudoti šią asmeninę patirtį darbe su analizuojamaisiais. Pagrindinis praktinis patyrimas ir individualios supervizijos yra skiriamos atvejų analizei - psichodinamikos supratimui, gebėjimui naudoti intersubjektyvius fenomenus klinikinėse situacijose, gebėjimui tinkamai naudoti įvairias intervencijas bei interpretacijų formas, dirbti su priešinimusi, numatyti ir įveikti galimus sunkumus.

Klinikinės psichoanalizės studijos itin svarbios specialistams, mokantiems psichoterapijos, konsultuojantiems bei supervizuojantiems kolegas, dirbančius psichikos sveikatos paslaugų sektoriuje. Gilus psichoanalizės metodo išmanymas suteikia galimybę dirbti su tokiais pacientais, kurių psichikos sutrikimai buvo laikomi negydytiniais psichoterapija.

Psichoanalizė išgyvena atgimimą kaip klinikinis ir kaip tyrimo metodas, pastaraisiais metais publikuota daugybė studijų įrodančių ilgalaikio psichodinaminio gydymo efektyvumą (Shedler, 2010). Visi šiuo metu Lietuvoje praktikuojantys Tarptautinės psichoanalizės asociacijos (TPA) psichoanalitikai psichoanalizės mokėsi užsienyje: Suomijoje ir Olandijoje. Dabar, Lietuvoje susibūrus TPA pripažįstamai studijų grupei, atsirado galimybė TPA standartus atitinkančius psichoterapeutus ruošti ir Lietuvoje. Programa sudaryta atsižvelgiant į Tarptautinės psichoanalizės asociacijos (TPA) mokymo standartus bei atitinka Europos psichoterapijos asociacijos reikalavimus. Ji suderinta su TPA Laiduojančiu komitetu (Sponsoring Committee)[1]. Programa atitinka Lietuvoje veikiančių psichoterapijos draugijų išsilavinimui keliamus reikalavimus.

Sandara, turinys ir studijų metodai

Klinikinės psichoanalizės programoje nuosekliai derinamos teorijos mokymas ir praktiniai seminarai, kurių metu mokoma technika, taip pat asmeninio patyrimo bei prižiūravimo darbo su pacientu dalys. Klinikinės psichoanalizės studijų programą

sudaro

- *Teorijos studijos*
- *Asmeninis patyrimas (mokomoji analizė)*
- *Prižiūrimoji analizė*

Teorijos studijos organizuotos lygiagrečiai vykstančiais kursais (atskirų dalykų aprašai pateikiami prieduose):

- bendroji teorija,
- raidos ir klinikinė teorijos,
- technikos teorija,
- praktinis technikos kursas.

Teorijos studijų trukmė - 4 akademiniai mokslo metai (rugsėjo – gegužės mėn.), 8 semestrai.

Kiekvienam kursui kasmet skiriama 27 auditorinės akademinės valandos per 9 mėnesius. Per vienerius mokslo metus vyks 36 seminarai po 3 ak.val. Per keturis metus planuojama 432 ak. val. auditorinio darbo bei 741 ak.val. savarankiško darbo. Bendrai - 1173 ak.val. teorijos studijų.

Bendrosios teorijos kurse dėstomi psichoterapijos ir psichoanalizės bendrosios teorijos, nagrinėjamos pamatinės koncepcijos, atskiros terapinės mokyklos, jų bendrumai ir skirtumai, metodologiniai mokslinio tyrinėjimo psichoterapijoje aspektai, interdisciplininis santykis su gamtos ir socialiniais mokslais.

Klinikinės teorijos kurse dėstomos psichoanalitinės raidos teorijos, asmenybės sutrikimai, atskirų psichikos sutrikimų psichodinamika bei diferencinė diagnostika. Šiame kurse dėstomos ir sapnų teorijos.

Technikos teorijos kursas apima techninius terapinio ir analitinio procesų aspektus (indikacijos, kontraindikacijos, pirminis interviu, analitinis procesas, perkėlimas, kontraperkėlimas, priešinimasis, intervencijos, analizės pradžia ir pabaiga, regresija, negatyvi terapinė reakcija ir kita).

Praktinis technikos kursas apima atskirų analizės atvejų studijas. Pirmais metais pristatomi S.Freudo klinikiniai atvejai bei šiuolaikinė jų interpretacija. Antraisiais metais pristatomas ir aptariamas šiuolaikinių praktikuojančių analitikų darbas (atskiros sesijos arba klinikiniai atvejai). Trečiais ir ketvirtais metais – studentai pristato savo pačių analitinius atvejus.

Asmeninis patyrimas - tai paties kandidato mokomoji analizė su mokačiuoju analitiku, pradedama ne vėliau nei teorinis kursas. Kandidatams nerekomenduojama užbaigti asmeninės analizės, kol neužbaigta prižiūrimoji analizė.

Prižiūrimoji analizė. Prižiūrimosios analizės metu kandidatai patys pradeda taikyti analizės metodą, prižiūrimi patyrusio psichoanalitiko. Kandidatas programos rėmuose turi pravesti du prižiūrimosios analizės atvejus, abu turi trukti mažiausiai du metus. Pirmasis atvejis gali būti pradedamas antraisiais studijų metais. Mokymo komitetas rekomenduoja iš anksto aptarti su supervizoriumi numatomos mokomosios psichoanalizės atvejį. Naują mokomosios psichoanalizės atvejį rekomenduojama pradėti praėjus maždaug pusei metų nuo ankstesnės psichoanalizės pradžios. Abu atvejai pirmus metus supervizuojami ne rečiau kaip kartą per savaitę, antrus metus – ne rečiau kaip kartą per dvi savaites. Kandidatas pats renkasi supervizorius.

Praktinio darbo minimumas 600 ak.val. (tai yra individualus savarankiškas darbas su klientu), supervizijų minimumas - 160 val. Savarankiško pasiruošimo supervizijoms - 160 ak. val. Iš viso 920 ak. val.

Pabaigęs privalomą programą, studentas pateikia baigiamąjį rašytinį darbą (psichoanalizės taikymas atskiram pacientui), kurį viešai gina. Baigiamasis darbas rengiamas penktaisiais studijų metais. Jam skiriama 400 ak. val. savarankiško darbo. Gebėjimą taikyti psichoanalizę klinikiame darbe individualiai vertins trys supervizoriai. Baigiamojo darbo neleidžiama ginti (teorijos studijos neužskaitomos), jei praleidžiama daugiau nei 15 proc. auditorinio darbo valandų.

Bendra psichoanalizės studijų programos apimtis valandomis: 3054 ak.val. Iš jų - 432 ak.val. auditorinio darbo, 1200 ak. val. praktinio darbo, 1319 ak.val. savarankiško darbo.

Programoje taikomi šie studijų metodai:

- auditorinis darbas grupėje, kurio metu nagrinėjami teoriniai klausimai;
- praktiniai grupiniai seminarai, kurių metu aptariamas klinikinis darbas;
- individualus savarankiškas darbas su pacientu bus individualiai aptariamas reguliarių supervizijų metu;
- asmeninis patyrimas gilinamas individualioje mokomojoje analizėje.

Studijų programa yra finansuojama klausytojų lėšomis pagal patvirtintus VU Filosofijos fakulteto Psichologinių inovacijų ir eksperimentinių tyrimų mokymo centro įkainius.

[1] Remtasi klinikinės psichoanalizės mokymo programomis Vokietijos Federacinėje Respublikoje bei Suomijoje.